

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра соціології

**Регіональні ЗМІ як інструмент формування громадської думки
населення**

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи

на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Виконала:

студентка VI курсу групи 663 м

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 054 «Соціологія»

Маланчук Наталія Олександрівна

Науковий керівник:

к. соц. наук, доцент

Рожанська Наталя Володимирівна

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Інформація завжди впливала на оновлення життя, розвиток суспільства, обумовлюючи пошук нових підходів, рішень. Поширенішим і значущішим є їх опосередкований вплив на погляди, настрої, переконання широкого загалу громадян, на формування громадської думки. Сьогодні роль засобів масової інформації з кожним роком підвищується. Засоби масової інформації – це спосіб спілкування з великою кількістю людей одночасно. ЗМІ мають величезний вплив на формування громадської думки.

Найбільшу роль у формуванні й поширенні громадської думки відіграють засоби масової інформації такі як: преса, телебачення, радіо мовлення, кіно, відео, Інтернет тощо, за допомогою яких поширюється різноманітна інформація у суспільстві.

Метою дипломної роботи: охарактеризувати регіональні ЗМІ як інструмент формування громадської думки населення.

Відповідно до поставленої мети передбачається вирішення таких завдань:

1. Здійснити теоретичну інтерпретацію поняття «регіональні ЗМІ».
2. Розглянути громадську думку як соціологічну категорію.
3. Розглянути типологію та рейтинг вітчизняних ЗМІ.
4. Визначити місце регіональних видань в системі національних ЗМІ (на прикладі м. Миколаєва) .
5. З'ясувати роль регіональних ЗМІ у формуванні громадської думки місцевого населення.
6. З'ясувати комунікативні можливості Інтернет-ЗМІ міста Миколаєва.

Об'єктом дослідження є регіональні ЗМІ

Предмет дослідження – регіональні ЗМІ як інструмент формування громадської думки населення.

Специфіка джерельної бази. Теоретичну базу дослідження складають монографії, статті науковців. Емпіричну базу дослідження складають статистичні дані, результати емпіричних соціологічних досліджень, а також дані авторського дослідження.

Методи дослідження. Завдання, що визначено в роботі, визначили вибір методів дослідження, зокрема серед теоретичних – аналіз статистичних даних, порівняння, класифікація, узагальнення; серед емпіричних – анкетне опитування та контент-аналіз.

Наукова новизна Шляхом проведення емпіричних соціологічних досліджень:

- 1) визначено популярність регіональних ЗМІ серед мешканців міста Миколаєва;
- 2) з'ясовано комунікативні можливості Інтернет-ЗМІ міста Миколаєва.

Практичне значення дипломної роботи полягає в тому, що її положення й висновки можуть бути використані студентами для підготовки до семінарських занять з таких дисциплін, як соціологія комунікацій, журналістика, при написанні наукових робіт та статей, а також для подальшого дослідження даної проблеми.

Апробація результатів дослідження. Результати дипломного дослідження пройшли апробацію на міжнародній конференції «Ольвійський форум – 2019: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» (Миколаїв, 2019). На цій конференції авторкою була представлено доповідь «Вплив засобів масової інформації на громадську думку» та опубліковано її тези.

Публікації. За результатами дипломного дослідження було опубліковано 1 наукову статтю у журналі «Віртус» № 38, за листопад 2019 року.

Структура дипломної роботи відповідає поставленій меті та визначеним завданням і складається зі вступу, трьох розділів основної частини (7 підрозділів), висновків, списку використаних джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДОСЛІДЖЕННЯ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено об'єкт, предмет, мету, основні завдання, розкрито наукову новизну та практичне значення дослідження, наведено дані про апробацію одержаних результатів.

У **першому розділі «Теоретичні основи соціологічного аналізу регіональних ЗМІ як інструменту формування громадської думки населення»** розглянуто теоретичні основи розуміння таких понять, як регіональні засоби масової інформації та громадська думка.

У *підрозділі 1.1. «Теоретична інтерпретація поняття «регіональні ЗМІ»* визначено, що регіональні ЗМІ – це засоби масової інформації, що випускаються тільки на певній території. До регіональних ЗМІ входять різні періодичні видання, включаючи Інтернет-ЗМІ і друковані ЗМІ, радіо та телебачення.

У *підрозділі 1.2. «Громадська думка як соціологічна категорія»* Розглянуто громадську думку як соціологічну категорію. Громадська думка – це сукупність індивідуальних поглядів і переконань щодо конкретної теми, виражена значною часткою громади. Деякі вчені розглядають її як сукупність поглядів усіх або певного сегмента суспільства.

У **другому розділі «Основні види засобів масової інформації, їх роль у формуванні громадської думки»** розглянуто різновиди засобів масової

інформації та те, як впливають засоби масової інформації на формування громадської думки.

У підрозділі 2.1. *«Вітчизняні ЗМІ: типологія та рейтинги»* було розглянуто вітчизняні засоби масової комунікації. Розглядаючи ЗМІ можна сказати, що вони поділяються:

а) за предметно-тематичною спрямованістю: універсальні і спеціалізовані. За цільовим призначенням: художні, публіцистичні, розважальні, наукові, рекламні, інформаційні. За часом виходу: ранкові, денні, вечірні, нічні для теле- і радіопрограм; ранкові, вечірні – для газет. За періодичністю: щоденні, щотижневі, щомісячні і т. п.

За підсумками 2018 року перше місце з помітним відривом від конкурентів зайняв телеканал «Україна». Канал ICTV посів друге місце, «1+1» – третє, ICTV в минулому році остаточно обійшов СТБ, який зараз на четвертому місці. Здав свої позиції НТН, чим скористався канал «2 + 2», ставши лідером ніші.

У підрозділі 2.2. *«Місце регіональних видань в системі національних ЗМІ (на прикладі м. Миколаєва)»* охарактеризовано роль регіональних ЗМІ. Завдяки регіональним (локальним) ЗМІ аудиторія отримує опосередкований досвід, який дозволяє їй виходити за межі вузького місцевого життєвого світу, залучатися через когнітивні процеси до глобального, фактично залишаючись у координатах локального.

У підрозділі 2.3. *«Роль регіональних ЗМІ у формуванні громадської думки місцевого населення»* охарактеризовано роль регіональних засобів масової інформації у формуванні громадської думки населення. Зазначено, що без регіональних ЗМІ неможливо вирішення найрізноманітніших проблем, вони стали органічною частиною сучасного українського суспільства. ЗМІ є найвпливовішим суб'єктом, оскільки формують громадську думку і організують суспільну поведінку. У зв'язку з цим виникає необхідність у поглибленому дослідженні функцій, завдань та проблем регіональні ЗМІ в сучасному суспільстві.

У третьому розділі «Популярність та комунікативні можливості регіональних ЗМІ: емпіричний аналіз на прикладі міста Миколаєва» наведено результати проведених автором емпіричних соціологічних досліджень.

В результаті проведення анкетного опитування серед жителів міста Миколаєва (старше 18 років), було визначено популярність місцевих ЗМІ серед мешканців міста Миколаєва. Вона описана у підрозділі 3.1. «Популярність регіональних ЗМІ серед мешканців міста Миколаєва». Результати дослідження висвітлюють рівень популярності та ступінь довіри до місцевих ЗМІ. Найпопулярнішими місцевими ЗМІ є: серед газет – Вечірній Миколаїв, Інтернет-ЗМІ – 0512.com.ua, а серед телеканалів – Миколаїв.

У підрозділі 3.2. «Комунікативні можливості Інтернет-ЗМІ міста Миколаєва» наведено результати проведеного контент-аналізу, в ході якого було сформульовано основні критерії Інтернет-ЗМІ, які впливають на читача при виборі цього виду ЗМІ. Визначено, що найбільш популярний сайт має додаток для мобільних телефонів.

У **висновках** обґрунтовано теоретичні узагальнення та результати досліджень, які стосуються питання регіональних ЗМІ як інструменту формування громадської думки населення.

1. Розглянуто громадську думку як соціологічну категорію. Громадська думка, сукупність індивідуальних поглядів і переконань щодо конкретної теми, виражена значною часткою громади. Деякі вчені розглядають її як сукупність поглядів усіх або певного сегмента суспільства.

2. Здійснено теоретичну інтерпретацію поняття «регіональні ЗМІ». Громадська думка, сукупність індивідуальних поглядів і переконань щодо конкретної теми, виражена значною часткою громади. Деякі вчені розглядають її як сукупність поглядів усіх або певного сегмента суспільства.

3. Розглянуто типологію та рейтинг вітчизняних ЗМІ. За предметно-тематичною спрямованістю розрізняють універсальні і спеціалізовані ЗМІ. За

цільовим призначенням: художні, публіцистичні, розважальні, наукові, рекламні, інформаційні. За часом виходу: ранкові, денні, вечірні, нічні для теле- і радіопрограм; ранкові, вечірні – для газет. За періодичністю: щоденні, щотижневі, щомісячні і т. п.

4. За підсумками 2018 року перше місце з помітним відривом від конкурентів зайняв телеканал «Україна». Канал ICTV посів друге місце, «1+1» – третє, ICTV в минулому році остаточно обійшов СТБ, який зараз на четвертому місці. Здав свої позиції НТН, чим скористався канал «2 + 2», ставши лідером ніші.

5. Визначено місце регіональних видань в системі національних ЗМІ (на прикладі м. Миколаєва). Можна стверджувати, що завдяки регіональним (локальним) ЗМІ аудиторія отримує опосередкований досвід, який дозволяє їй виходити за межі вузького місцевого життєвого світу, залучатися через когнітивні процеси до глобального, фактично залишаючись у координатах локального.

6. З'ясовано роль регіональних ЗМІ у формуванні громадської думки місцевого населення. Без регіональних ЗМІ неможливо вирішення найрізноманітніших проблем, вони стали органічною частиною сучасного українського суспільства. ЗМІ є найвпливовішим суб'єктом, оскільки формують громадську думку і організують суспільну поведінку. У зв'язку з цим виникає необхідність у поглибленому дослідженні функцій, завдань та проблем регіональні ЗМІ в сучасному суспільстві.

7. З'ясовано комунікативні можливості Інтернет-ЗМІ міста Миколаєва. Усі Інтернет-ЗМІ присутні у багатьох соціальних мережах, однак, найбільш популярний електронний засіб масової інформації серед мешканців міста має власний додаток на мобільний телефон.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Маланчук Н. О. Що таке засоби масової інформації та як вони на нас впливають / Н. О. Маланчук // *Virtus: Scientific Journal*. – № 38. – 2019. – С. 191-192.
2. Маланчук Н. О. Вплив засобів масової інформації на громадську думку / Н. О. Маланчук // Тези доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Український південь: сучасні соціокультурні виклики регіону та тенденції змін» (6-9 червня 2019 р.). – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – С. 56-57.

АНОТАЦІЯ

Маланчук Н. О. Регіональні ЗМІ як інструмент формування громадської думки населення. – На правах рукопису.

У дипломній роботі розглядається вплив регіональних ЗМІ на громадську думку. Висвітлюється значення понять: «регіональні ЗМІ» та «Громадська думка».

Визначено, що громадська думка являється сукупністю індивідуальних поглядів і переконань щодо конкретної теми, виражена значною часткою громади. Деякі вчені розглядають її як сукупність поглядів усіх або певного сегмента суспільства.

Здійснено теоретичну інтерпретацію поняття «регіональні ЗМІ». Громадська думка, сукупність індивідуальних поглядів і переконань щодо конкретної теми, виражена значною часткою громади. Деякі вчені розглядають її як сукупність поглядів усіх або певного сегмента суспільства. Показано типологію та рейтинг вітчизняних ЗМІ. За предметно-тематичною спрямованістю розрізняють універсальні і спеціалізовані ЗМІ. За цільовим призначенням: художні, публіцистичні, розважальні, наукові, рекламні, інформаційні. За часом виходу: ранкові, денні, вечірні, нічні для теле- і радіопрограм; ранкові, вечірні – для газет. За періодичністю: щоденні, щотижневі, щомісячні і т. п.

За підсумками 2018 року перше місце з помітним відривом від конкурентів зайняв телеканал «Україна». Канал ICTV посів друге місце, «1+1» – третє, ICTV в минулому році остаточно обійшов СТБ, який зараз на четвертому місці. Здав свої позиції НТН, чим скористався канал «2 + 2», ставши лідером.

Визначено місце регіональних видань в системі національних ЗМІ (на прикладі м. Миколаєва). Можна стверджувати, що завдяки регіональним (локальним) ЗМІ аудиторія отримує опосередкований досвід, який дозволяє їй виходити за межі вузького місцевого життєвого світу, залучатися через

когнітивні процеси до глобального, фактично залишаючись у координатах локального.

З'ясовано роль регіональних ЗМІ у формуванні громадської думки місцевого населення. Потрібно зазначити, що без регіональних ЗМІ неможливо вирішення найрізноманітніших проблем, вони стали органічною частиною сучасного українського суспільства. ЗМІ є найвпливовішим суб'єктом, оскільки формують громадську думку і організують суспільну поведінку. У зв'язку з цим виникає необхідність у поглибленому дослідженні функцій, завдань та проблем регіональні ЗМІ в сучасному суспільстві. З'ясовано, що найбільш популярний серед мешканців міста Миколаїв сайт має власний додаток на мобільний телефон.

Ключові слова: засоби масової інформації, вплив, громадська думка.

SUMMARY

Malanchuk N. O. Regional mass media as a tool for forming public opinion. -
Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

The diploma work deals with the influence of regional media on public opinion. The concepts of "regional mass media" and "Public opinion" are covered.

It is determined that public opinion is a set of individual views and beliefs on a particular topic, expressed by a large proportion of the community. Some scholars see it as a set of views of all or a particular segment of society.

Theoretical interpretation of the concept of "regional media" is made. Public opinion, a set of individual views and beliefs about a particular topic, is expressed by a large proportion of the community. Some scholars see it as a set of views of all or a particular segment of society. The typology and rating of the domestic media are shown. By subject-thematic orientation: universal; specialized. For purpose: artistic; - nonfiction; - entertaining; - scientific; - advertising; - informational. By the time of the release: morning, day, evening, night for television, radio programs; morning, evening - for newspapers. Frequency: daily, weekly, monthly, etc. According to the results of 2018, Ukraine TV took the first place. ICTV channel took second place, 1 + 1 third. The place of regional editions in the system of national mass media (on the example of Mykolaiv) is determined. We can argue that, thanks to regional (local) media, audiences gain indirect experience that allows them to move beyond the narrow local world of life, engage in cognitive processes to the global, in fact staying within the local coordinates.

Found out the role of the regional media in shaping the public opinion of the local population, it should be noted that without the regional media it is impossible to solve a variety of problems, they have become an organic part of modern Ukrainian society. The media is the most influential entity because it shapes public opinion and organizes public behavior. In this connection, there is a need for an in-depth study of the functions, tasks and problems of regional media in today's

society. It is found that the site most popular among the residents of the city of Mykolaiv has its own mobile phone application.

Key words: media, influence, public opinion.